

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski (spr.)

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Bogusława Tupaja

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2015 roku

sprawy **D. M.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 30 października 2014 roku, sygn. akt II K 471/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie I. wyroku uznaje oskarżonego D. M. za winnego tego, że w dniu 2 sierpnia 2014 roku w R., gm. K. woj. (...) kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki C. (...), będąc w stanie nietrzeźwości – 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierza mu karę 4 (cztery) miesiące pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza na okres 2 (dwóch) lat próby;

b) w punkcie II. wyroku łagodzi orzeczoną karę grzywny do 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych grzywny, pozostawiając ustaloną wysokość jednej stawki;

2. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy,

3. zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze, w tym od opłat za obie instancje.

SSO Jarosław Komorowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2014 roku, wydanym w trybie art. 335 k.p.k., Sąd Rejonowy w Kościanie w sprawie o sygn. akt II K 471/14:

I. oskarżonego D. M. uznał za winnego tego, że w dniu 2 sierpnia 2014 roku w R., gm. K., woj. (...), będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Środzie Wlkp. z dnia 8 września 2006 roku w sprawie II K 337/06 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., kierował w ruchu lądowym samochodem marki C. (...), będąc w stanie nietrzeźwości w ilości 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem próby,

II. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych,

III. na podstawie art. 42 § 2 k.k., art. 43 § 1 k.k. i art. 63 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku, zaliczając mu na jego poczet okres zatrzymania prawa jazdy od 2 sierpnia 2014 roku,

IV. na podstawie art. 627 § 1 k.p.k., art. 2 ust. 1 pkt 2, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania w kwocie 498,82 zł, w tym opłatę w kwocie 320 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł prokurator, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku polegającą na zaakceptowaniu przez Sąd wniosku o wymiar kary złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy z podejrzanym ustalono i sformułowano wniosek o inny wymiar kary.

Wobec tego apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kościanie do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się potrzebna i musiała skutkować zmianą kwestionowanego wyroku.

Na wstępie niniejszych rozważań wskazać należy, że zaskarżony wyrok został wydany na skutek uwzględnienia przez Sąd I instancji sformułowanego w akcie oskarżenia wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy i wymierzenie oskarżonemu kary, uzgodnionej w następstwie zawartego pomiędzy oskarżonym a prokuratorem porozumienia. Uwzględnienie wniosku, zgodnie z dyspozycją art. 343 § 1 i 6 k.p.k. w związku z art. 335 § 1 k.p.k., obligowało Sąd Rejonowy do wydania orzeczenia zgodnego z tym wnioskiem, co do wszystkich zawartych w nim rozstrzygnięć, a więc zarówno w zakresie kar (rodzaj, wymiar, sposób wykonania), jak i środków karnych (por. wyrok SN z 25 października 2007 r., IV KK 334/07, Lexnr 323645). Faktycznie Sąd Rejonowy z tego obowiązku się nie wywiązał. Rzecz jednak w tym, że kontrola instancyjna wydanego wyroku ujawniła, iż w okolicznościach przedmiotowej sprawy zaaprobowanie wniosku w kształcie nadanym mu przez prokuratora także nie było zasadne.

Analiza akt przedmiotowej sprawy pozwala stwierdzić, że bezspornie D. M. w dniu 2 sierpnia 2014 roku w R. kierował samochodem marki C. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, tj. 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Na powyższe wskazuje bowiem nie tylko nie budzące wątpliwości przyznanie się do winy D. M. w toku przesłuchania w charakterze podejrzanego (k. 8), ale także inne dowody zgromadzone w momencie ujęcia oskarżonego na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa.

W okolicznościach niniejszej sprawy brak było natomiast podstaw do uznania, że zachowanie oskarżonego wypełniało znamiona przestępstwa typizowanego w art. 178a § 4 k.k., a to wobec zatarcia skazania za występki z art. 178a § 1 k.k.

Jak słusznie podkreślono w orzecznictwie Sądu Najwyższego, odpowiedzialność na podstawie art. 178a § 4 k.k. - ze względu na uprzednie skazanie za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k. - sprawca czynu z art. 178a § 1 k.k. ponosi do momentu zatarcia wcześniejszego skazania w myśl zasad ogólnych, określonych przepisami rozdziału XII kodeksu karnego. Fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 k.k. lub wymienione w art. 178a § 4 k.k., zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 k.k., uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie unormowania art. 178a § 4 k.k. także wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed

upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Nie stanowi natomiast przeszkody do przyjęcia odpowiedzialności na podstawie wymienionego unormowania art. 178a § 4 k.k. zatarcie, w dacie wyrokowania, skazania za przestępstwo, którego częścią było orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, jeżeli będący przedmiotem osądu czyn z art. 178a § 1 k.k. został popełniony w okresie obowiązywania tego zakazu (postanowienie SN z dnia 21 sierpnia 2012 r., IV KK 59/12, Lex nr 1267077).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej z dnia 8 września 2006 roku, wydanym w sprawie II K 337/06, który stanowił podstawę do przypisania oskarżonemu występku z art. 178a § 4 k.k., D. M. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę 120 stawek dziennych grzywny, po 10 zł każda stawka, środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 1 roku oraz świadczenie pieniężne w kwocie 500 zł na rzecz Stowarzyszenia (...) w P.. Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się w dniu 23 września 2006 roku. Jak ustalono w toku postępowania odwoławczego, oskarżony D. M. nie tylko wykonał karę grzywny w dniu 14 listopada 2006 roku i zakaz prowadzenia pojazdów w okresie od 12 maja 2006 roku do 12 maja 2007 roku, jak odnotowano na karcie 21v akt, ale również w dniu 24 stycznia 2007 roku uścił świadczenie pieniężne na rzecz Stowarzyszenia (...) (k. 70).

Wobec tego, zgodnie z dyspozycją art. 107 § 4a i § 6 k.k., skazanie za występki z art. 178a § 1 k.k., objęte wyrokiem z dnia 8 września 2006 roku, uległo zatarciu z mocy prawa z dniem 14 listopada 2007 roku. Odnotować przy tym trzeba, że wprowadzie przywołana powyżej regulacja art. 107 § 4a k.k., niezwykle korzystna dla skazanych na kary grzywny, została dodana do Kodeksu karnego przez art. 1 pkt 63 lit. b ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku (Dz.U.2015.396) zmieniającą ustawę z dnia 21 marca 2015 roku, jednakże także na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów, przewidujących pięcioletni okres zatarcia skazania na karę grzywny, skazanie za analizowany występki uważać należało za niebyłe.

W związku z powyższym oskarżony D. M. aktualnie może ponieść odpowiedzialność karną tylko za występki z art. 178a § 1 k.k., a nie – jak błędnie zarzucono mu i przypisano w kwestionowanym wyroku - za występki z art. 178a § 1 i 4 k.k. Oznacza to nie tylko konieczność modyfikacji opisu przypisanego oskarżonemu czynu oraz jego kwalifikacji prawnej ale także konieczność zmiany sankcji karnej orzeczonej wobec oskarżonego za zachowanie, którego się dopuścił z uwagi na różny stopień społecznej szkodliwości czynów, wypełniających znamiona przestępstw z art. 178a § 1 k.k. i z art. 178a § 4 k.k. Występki z art. 178a § 1 k.k. podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Natomiast występki przypisane oskarżonemu przez Sąd Rejonowy zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Z uwagi na tryb, w którym został wydany wyrok Sądu I instancji oraz brak aktualnych danych dotyczących sytuacji życiowej D. M., oskarżony został wezwany na rozprawę odwoławczą. W toku tej rozprawy, po uprzedzeniu obecnych stron o potrzebie zmiany oceny prawnej przypisanego oskarżonemu przestępstwa, prokurator zmodyfikował wnioski wniesionej apelacji, proponując złagodzenie orzeczonej wobec oskarżonego kary do 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby, złagodzenie kary grzywny do 80 stawek dziennych po 20 zł każda stawka i utrzymanie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 1 roku. Z wnioskiem prokuratora zgodził się oskarżony, nie zgłaszając w tym zakresie żadnych zastrzeżeń.

Sąd Okręgowy uznał, że zaproponowana przez strony kara jest słuszna i sprawiedliwa, i niewątpliwie uwzględnia wszystkie dyrektywy wymiaru kary, a w szczególności stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego oraz dyrektywę prewencji indywidualnej. Mając na uwadze prawidłowo ustalone przez Sąd I instancji okoliczności prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości przez D. M., a zwłaszcza niewielką ilość alkoholu w wydychanym powietrzu, jego postawę w toku niniejszego procesu ale także stosunkowo wysoki stopień zawinienia oskarżonego, Sąd Odwoławczy uznał, że kara 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres 2 lat próby, połączona z karą 80 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda stawka i rocznym zakazem prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych jest karą odpowiednio surową i odniesie wobec oskarżonego swoje cele. Odnotować przy tym trzeba, że z uwagi na stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu oraz jego malejący charakter Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, że roczny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych zagwarantuje oskarżonemu i innym użytkownikom dróg i chodników odpowiedni stopień bezpieczeństwa i to poprzez eliminację

z ruchu kierowcy, który lekceważy podstawowe zasady bezpieczeństwa, a także w odpowiednim zakresie spełni swoją funkcję represyjną i wychowawczą, realizującą się przede wszystkim w ograniczeniu mobilności oskarżonego. Podkreślenia wymaga, że w ocenie Sądu Odwoławczego tak ukształtowany wymiar kary i środka karnego nie wpłynie negatywnie na realizację względów ogólnoprewencyjnych oraz zapobiegnie wykształceniu w społeczeństwie błędnego przekonania o nadmiernej pobłażliwości organów sprawiedliwości wobec sprawców tego rodzaju przestępstw.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) w punkcie I. wyroku uznał oskarżonego D. M. za winnego tego, że w dniu 2 sierpnia 2014 roku w R., gm. K. woj. (...) kierował w ruchu lądowym samochodem osobowym marki C. (...), będąc w stanie nietrzeźwości – 0,27 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby,

b) w punkcie II. wyroku złagodził orzeczoną karę grzywny do 80 stawek dziennych, pozostawiając ustaloną wysokość jednej stawki.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, albowiem nie dostrzegł żadnych dalszych uchybień, które w myśl art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. bądź art. 455 k.p.k. należałoby wziąć pod uwagę z urzędu (pkt 2. wyroku).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w punkcie 3. wyroku, zwalniając oskarżonego, na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, z obowiązku ich poniesienia. Za wydaniem przedmiotowego rozstrzygnięcia przemawiały względy słuszności, bowiem konieczność przeprowadzenia kontroli odwoławczej wyroku Sądu I instancji i zmiany wydanego rozstrzygnięcia była wynikiem błędu Sądu i prokuratora, zaś postawa oskarżonego pozwalała na konsensualne zakończenie procesu, bez przeprowadzania rozprawy.

SSO Jarosław Komorowski